

לשמוע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת במדבר

בנים ותולדות

"וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹם דִּבְרַהֵם אֶת מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי. וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֵן נָדָב וָאֶבְיָהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר" (במדבר ג, א-ב).

הפסוק מעורר שתי תמיהות: (א) וכי ארבעת הבנים המנויים בפסוק הם "תולדות אהרן ומשה"? הלוא בני אהרן הם! (ב) כיצד קשור האזכור "ביום דבר ה' את משה בהר סיני" ל"תולדות אהרן ומשה"?

הרמב"ן בעלי התוספות מתייחסים לתמיהה השנייה ומבארים שאכן "ביום דבר ה' את משה בהר סיני" היו לאהרן ארבעה בנים, אך לאחר מכן חטאו נדב ואביהוא ומתו בלי להשאיר זרע אחריהם. על כן ציינה התורה כי "תולדות אהרן ומשה" המנויים כאן נכונים ליום שבו דיבר ה' עם משה.

רש"י מפרש אחרת, ועונה בפירושו על שתי התמיהות גם יחד. לדברי רש"י בני אהרן נחשבים גם בניו של משה בזכות אותו היום שבו "דבר ה' את משה בהר סיני", כי מיום זה לימד משה תורה – ו"כל המלמד בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו" (סנהדרין יט, ב).

ונראה שצריך להבחין בין "בנים" לבין "תולדות". נדב ואביהוא ואחיהם אלעזר ואיתמר הם אומנם **בניו של אהרן**, אך בד בבד הם גם **תולדותיו של משה**, כלומר ממשיכי דרכו של משה רבנו שלימד אותם תורה.

ואף שנדב ואביהוא חטאו הם גילו בחטאם את גודל הקדושה הטמונה בהם, קדושה שהתבטאה ברצון כן להתקרב לה' יתברך – כמשה רבם אשר סר לראות את הסנה שבו שכנה השכינה, ומשם עלה והתעלה עד שהגיע למדרגה העצומה של "ביום דבר ה' את משה בהר סיני".

רצונם העז של נדב ואביהו להתקרב לה' הוא תולדה עילאית של משה רבנו, אלא שהיה עליהם להבין שקרבה עצומה כשל משה נקנית בהדרגה, בלי לדלג על שלבים בדרך.

נשתדל גם אנו להיות תולדותיו של משה רבנו – אך נבנה זאת לאט לאט, שלב אחר שלב, קמעא קמעא.

שאול דוד בוצ'קו